

Tradiční setkání sousedních zemí k projektu SLDB

Delegáti statistických úřadů sousedících zemí, kteří se podílejí na projektu SLDB, se sešli koncem loňského roku na půdě ČSÚ. Setkání zemí Maďarska, Rakouska, Slovenska, Slovinska a České republiky se konalo již opakovaně a i přes vrcholící přípravy na sčítání proběhlo setkání ve velmi neformální a přátelské atmosféře.

Prvním tématem listopadového setkání byl koncept tzv. hyperkostek, což jsou vícerozměrné tabulky, ve kterých Eurostat požaduje data předávat. Diskutována byla zejména problematika ochrany osobních údajů v důsledku poskytování údajů až do úrovně mikrodat. Je totiž bezpodmínečně nutné zabezpečit, aby z publikovaných údajů nebylo možné nepřímo identifikovat jednotlivé osoby.

Výměna zkušeností

Podstatná část dvoudenního setkání byla věnována diskusi o výsledcích zkušebních sčítání, která v loňském roce ve státech proběhla nebo momentálně probíhala. Na Slovensku bylo zkušební sčítání zahájeno právě ve dnech konání setkání. Slovenské sčítání je organizováno v úzké spolupráci s obcemi. Obce najímají sčítací komisaře a shromažďují sčítací formuláře. Zodpovídají tak mimo jiné i za úplnost sčítání. Zkušební sčítání spočívalo v testování srozumitelnosti otázek ve sčítacích formulářích a vlastního procesu pořizování dat. Proces terénních prací testován nebyl.

V Maďarsku se v průběhu příprav poměrně výrazně měnily metody provedení cenzu. Nakonec bylo upuštěno od původně plánované kombinované metody (tj. částečného využití registrů) a bylo rozhodnuto, že sčítání bude prove-

deno tradičním způsobem. Maďarské pilotní sčítání bylo ještě založeno na využívání registrů, zkouška tradičního provedení proběhne v roce 2011 (termín reálného sčítání je až na podzim 2011).

Stejně jako v České republice bude ve slovenském i maďarském sčítání ve větší míře využito dodavatelských služeb, zejména pro fázi pořizování a zpracování dat či vývoj aplikace elektronických formulářů.

Ve státech, jejichž cenzus se zakládá na registrech (Rakousko a Slovinsko), spočívá zkušební sčítání především v testování aktuálnosti a kvality dat z administrativních zdrojů. Tato kontrola je prováděna zejména vzájemným

porovnáváním dat z různých registrů, popřípadě dat v registrech s výsledky výběrových šetření.

Rozdílnost metod ve sběru dat

Setkání sousedících států bylo o to přínosnější, že své cenzy zakládají na rozličných metodách sběru. Zatímco v Rakousku a Slovinsku proběhne cenzus na základě registrů (běžný občan si ani neuvědomí, že je sčítán), v Maďarsku, Slovensku a České republice se sčítání neobejde bez terénních prací. O úskalích, která provázejí sčítání založená na registrech, se diskutovalo velmi živě. Největším problémem je zajištění aktuálnosti registrů, na kte-

řích se sčítání zakládá, a harmonizaci údajů v jednotlivých registrech s definicí ukazatelů používaných ve sčítání.

Česká republika bude v cenzu 2011 kombinovat tradiční metodu zjišťování s využitím dat z několika administrativních zdrojů. Tyto zdroje použije k předvyplnění některých otázek, k podpoře terénních prací, jako doplňkový zdroj dat v případě nezodpovězení otázky respondentem apod. Bude využíváno dat z informačního systému evidence obyvatel (ISEO) – spravuje ministerstvo vnitra, informačního systému katastru nemovitostí (ISKN) – spravuje Český úřad zeměměřický a katastrální a registru sčítacích obvodů a budov (RSOB) – spravuje Český statistický úřad.

Pro úspěšné zvládnutí případného zpochybnutí smyslu sčítání a účinnosti ochrany osobních údajů v médiích je nutné naplánovat do detailu celou propagační kampaň. Ta česká byla kladně hodnocena ze stran zahraničních účastníků v souvislosti s webovými stránkami, projektem Minisčítání i propagačními předměty.

Další podobné setkání zatím nebylo naplánováno, neboť jednotlivé státy se nyní plně soustředí na úspěšné provedení cenzů ve svých zemích.

Mgr. Hana Bednářová
oddělení organizační podpory
sčítání